

Izhaja 10. in
25. dan vsa-
cega meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
50 kr.

List za šolo in dom.

I. leto.

V Celji, 23. avgusta 1880.

16. list.

Zakaj ima ostati poklic učitelju vsakakor središče njegovega delovanja

Spisal Miha Kokót.

Vsak „zakaj,“ pravijo, ima svoj „zato“, kar bi se pa se ve da prav lahko kot neresnično dokazati dalo, ako bi se kdo te gotovo zanimive naloge lotiti hotel.

Tudi „zakaj“ našega vprašanja ima svoj „zato“, in slednje si bom v sledečih verstah razviti poskusil.

Že v naravi vsakega človeka leži neka notranja moč — nagon, ktera na svoj predmet tvorivno vpljiva. Nagon je združen z nekim hrepenenjem, ktero ne vsahne, in če se doseže smoter (cilj), oslajša se z nekim veseljem, z nekim zadostenjem nad vspehom svojega početja. Mi rečemo kratko: vsak naravno popolni človek ima v sebi svoj poklic, ali je poklican v življenje med ljudi zato, da spolnjuje dolžnosti in terjatve, ktere mu nalaga izvoljeni stan (poklic) in po tem — človeštvo.

Se je pa kateri človek po naravnem, lastnem nagonu, t. j. bolj ali manj prostovoljno in od drugih neprisiljen pridružil kakemu stanu, prevzel je s tem dolžnosti, ktere mu to društvo enako mislečih in delajočih (stan) nalaga. In te dolžnosti spolnjevati, in sicer tako spolnjevati, da so središče njegovega delovanja, ni samo naravno, ampak je tudi dolžnost vsakega posameznika.

Dolžnosti v vsakem stanu pa terpljenje in veselja obdajata kakor lupini, in celo eden v večji, drugi manjši meri.

Koliko in kako težavnih dolžnosti ima učiteljski stan, občuti le tisti, ki mu je pesvečen; smem pa terditi, da se v tem smislu nobeden drugi več ž njim meriti ne more.

Da pa zamore te dolžnosti natanko in zvesto spolnjevati, iskati mora ravno učitelj središče svojega delovanja v poklicu, v odgoji mladine.

Odgoja je namreč tako stara kakor človeški rod in ker ne vemo, kedaj se je ta začel, nam tudi nikdo ne more povedati, kedaj se je začela odgoja.

Da je sè stvarjenjem prvega človeka v ozki zvezi, kteremo sv. pismo celo Boga za učitelja pripisuje, nam pač ni dvomiti. Od tod ni več prenehala; prenašala se je neprenehoma od roda na rod, ker bi obstanek človeštva drugače nemogoč bil.

Akoravno nar popolnejše, rodi se človek vendar kot nar negodnejše bitje. Leta minejo, preden se na duši in telesu toliko okreпча, da se lahko varuje pred nevarnostmi, da si lahko fizično in duševno življenje sam vzderži. Do tedaj pa mu je pomoč odraslih in že odgojenih bitij neobhodno potrebna, drugače pogine.

Vendar odgoja človeška ne služi samo obstanku fizičnega življenja, ona je tudi sredstvo, s katerim se omika, in ž njo blagostanje narodov prenaša na zarode.

V vseh časih je našel človek k temu dosti spodbuje, bodisi po lastnih potrebah, po naravi ali po ljudeh. O čemur se je prepričal, da je dobro in koristno, to je zapustil svojim potomcem, ktere so potem okolščine na enak način dalje šolale.

To pa se je pri vsakem narodu posebej in po potrebi drugače veršilo, kakor nam zgodovina pričuje. Posebno zanimivo je, da nekteri narodi n. pr. Kitajci še dandanes mladino ne učijo drugega kakor to, kar so njim prededje zapustili. Za nje je nar važnejše, da se otroci tega privadijo, kar ima vsak Kitaje kot uzor popolnosti in sreče, namreč podedovano odgojo.

Ali ta zadostuje ali ne, je primerna času in okolnostim ali ne, to Kitajca ne briga.

Take in enake posameznosti pri drugih narodih zginile so še le v zadnjem stoletji, prav za prav v zadnjih desetletjih, ko so se začeli svetovne omike vsi količkaj omikani narodi celega sveta vdeleževati.

Ta omika je občna: ona zagrinja sè svojim krilom ne samo vse narode ampak vse posamezne ljudi. Da na tak verhunec ni bilo mogoče dospeti, dokler niso stopile države, hrepeneče po enakem cilju, na prvo mesto, si pač lahko mislimo.

Ker se tedaj v omiki zavstajati ne sme in ni smelo, in posamezni človek že od nekđaj sem nima vsikdar ali zmožnosti ali veselja, ali časa, ali poterpeljivosti, da bi sam odgojeval svoje otroke, bilo je treba posebnega stanu, kteri je prevzel skerb in odgojeval in likal mladino, ter jo vodil na tisto stopinjo omike, na kteri svet ravno sloni.

Pervi pravi ljudski učitelji bili so Kristus in njegovi aposteljni, kajti oni so po mojstrovem geslu: „Pustite male k meni priti!“ vstanovili prvo kerščansko, za mladino v občē sploh prvo šolo.

Da si ja ta šola sedanji le v tem podobna, ker tudi ta mladino podučuje, kdo bi nad tem dvomil? Med njima je dolga cesta, po kteri se voz omike ni naravnosti vozil do nas, temuč je mnogokrat prekucnil se na stran. Tudi učitelji podobni so sedanjim le v tem, ker so podučevali.

Učitelj ima toraj vzrok iskati središče v poklicu, kteri je med vsemi nar starejši.

Ta poklic je tudi nar važnejši. Res je sicer, da bi nam brez mar-sikterih rokodelcev težko živeti bilo, tako, kakor smo ravno navajeni, celo nemogoče; vendar med vsemi pogoji obstanek človeštva brez učiteljev ni več mogoč.

To nam jasno pričuje vsakdanje življenje. Kdor je pred nekimi leti bil kot učenec len, ali ni imel prilike izšolati se, ta se mora skoraj že sramovati, kadar stopi med sedanji svet; kdor pa dandanes ne obiskuje šole prav marljivo in se je izogiblje namesto da bi se učil, bo čez leta potepuh, nevaren vsakemu človeškemu društvu, kakor nas že žalibog skušnje le predobro učijo. V svojem početji prekosi tak surovež neumno živinče. Narod, ki bi bil sam sebi prepuščen in bi štel take članove, ne izgubil bi le svoje samostanosti, ampak moral bi tudi žalostno poginiti. Zaradi tega naj si zapomnijo sovražniki šole: vsestranska duševna izobraženost ljudstva je podlaga omiki, brez ktere si društvenega življenja misliti ne moremo.

Med tem ko imajo drugi stanovi le materijalno hrepenenje, je učiteljski, ki duševne zakla le podaja, nar častiljivši. Išči ga, koder hočeš, enakega in temu podobnega vendar ne najdeš več.

Misli si sobo, v kateri se je ravno sešlo kakih sto majhnih novincev. Izročili so ti jih stariši kot nar ljubši in nar dražji zaklad z nado, da jih boš dobro odgojeval.

Tu sedi fantek v perteni obleki, tam drugi, mehko oblečen, zopet tretji celo razcapan in tužnega obraza, — že zunanost kaže, da so iz različnih družin. Pa tvoja ravno navzoča družina ne pozna med seboj nobenega razločka, kterege pa tudi ti med njo poznati ne smeš; stariši so jih poslali tebi in zagotavljam ti, da oče ali mati, kojega serce bije pod perteno srajco, kateri si z žuljevimi rokami služi vsakdanji kruh — nima manjše ljubezni do svojega otroka kakor gospoda, ktera je v sukno in svilo zavita. V svojih otrocih združujejo vsi enake želje: da bi bili srečni, da bi se jim boljše godilo kakor roditeljem! Pervi steber za to poslopje moraš ti postaviti! Dalje sledi.

Prirodoslovne čertice.

Tomaž Romih.

I.

Današnje prirodoslovje.

V tekočem stoletji razvilo se je prirodoznanstvo tako zeló, da smemo po pravici reči, mi živimo v stoletji natoroznanstva.

Ponašati se smemo s tem, kako je napredovalo natoroznanstvo v vseh svojih oddelkih. Olajšalo se je občenje med narodi po tem, da prepregajo železnice celo zemljo, da se je razvilo parobrodstvo, da so se ustanovile berzobjavne postaje po vseh delih sveta. Kdo bi še bil pred desetimi leti mislil, da se bodo iznašle priprave, po katerih zamoremo govoriti v daljavo? Pomislimo dalje, da je prekucnila kemija vse staro zdravilstvo, kmetijstvo, umetništvo in obertništvo. Da se skratka izrazim, kamor pogledamo, vidimo v praktičnem življenji prospeh, ki ga je učinilo prirodoznanstvo. To je gotovo v današnjih časih, ko le petica da ime sloveče, ko človek toliko velja, kar plača, velike važnosti.

Pa tudi teoretični nazori o prirodoznanstvu so postali mnogo jasnejši. Ne bodemo na tem mestu govorili o načelu, ki se je vdomačilo v današnji prirodopis, ki je za prihodnji razvoj prirodopisa neizmerne važnosti, temveč ogledati si hočemo v kratkem stališče, na katerem stoji sedanje prirodoslovje, primerjati s tem nazore, ki so jih imela ljudstva v prejšnjih časih o prirodoslovnih prikaznih.

Iz prava so vzroke za vse prikazni iskali zunaj snovi in vstvarili so si za vsako prikazen svojega boga, ki jo je prouzročil. Znano je, da so starodavni narodi raznotere bogove imeli za raznotere prirodinske prikazni, kakor so: luč, ogenj, življenje, tema, den, noč, nebo, solnce, mesec, veter, voda, zrak, zemlja, vlačnost i. t. d. Tako je bil pri Slovanih Svarog bog neba, Svarožič, njegov sin, bog groma; Dažbog je predstavljal solnce in Perun pozemeljski ogenj; Vesna, Lada in Deva so bile boginje spomladi in življenja v naravi. Veles je bil bog živalstva in Morana boginja teme in smerti. Častili so še tudi bogove drugih naravnih prikazni, katerih imena pa so se pogubila. Ko so se poganski Slovani pokristjanili, stopili so na mesto prejšnjih bogov svetniki, ki še dandanes to svoje častno mesto zavzemajo. V serbski narodni pesmi „Sveči blago dijeli“ (Vuk s. n. p. II. 2) beremo :

„Sveti Petar i apostol Pavle
Ev' uzeše punje i šenicu
Svet' Ilija groma nebeskoga,
A Marija munju strijelu,
Sveti Toma pečat od oblakah,
Arangjeo jesenje brijeme,
A Nikola na vodu brodove,
Sveti Spase žitnega cvijeta,
Sveti Savo leda i snijega,
Sveti Jovan sabor angelima,
A Gjorgjije proletnje cviječe.“

Tisto pripoveduje bolgarska narodna pesem. Tej do' sledila je druga, v kateri so vzroke naravnim prikaznim iskali v breztežnih tvarinah, imponderabile nazivanih. Tako se je mislilo, da je vzrok svetlobnim prikaznim neka breztežna svetlobna tvarina (*Lichtstoff*), katero svetlo telo z neizmerno hitrostjo izpariva. Za tolmačenje toplotnih prikazni stvarila se je toplotna tvarina (*Wärmestoff*); flogiston alj ognjena tvarina je bila vzrok ognjenim, magnetična in električna tekočina pa magnetičnim in električnim prikaznim.

Ta emanaška teorija odpravila se je najprej pri svetlobnih prikaznih. Že leta 1690 spoznal je Huyghens, da svetloba ne obstoji v emanaciji, temveč da izvira iz nekega tresočega eterovega gibanja. Predno pa se je utrdila ta undulaška alj vibraška teorija, preteklo je celo osemnajsto stoletje in še le v začetku tekočega stoletja dobila je tako prepričavno moč, da je premagala vse svoje protivnike, posebno ker se po emanaški teoriji nikakor niso mogle razlagati nekatere svetlobne prikazni, ki sta jih opazovala prirodoslovec Young in Fresnel pri svojih svetlobnih poskušnjah. Če vpadejo namreč svetlobni žarki

dveh različnih virov na kako mesto, sledi iz emanaške teorije, da mora to mesto bolj razsvetljeno biti, kakor če vpadejo na to mesto svetlobni žarki le enega teh dveh virov, ker pride na to mesto tudi več svetlobne tvarine. A nikakor se ne more uvideti iz te teorije, kako je mogoče, da zamore to mesto postati manj razsvetljeno alj pa tudi temno.

Čisto umljivo pa je to, ako si mislimo, da so svetlobni žarki eterovi valovi, ki se na tem mestu križajo, da zamorejo torej ti križani valovi postati večji ali manjši, kakor so posamezni valovi, ali pa valovi se križajo tudi tako, da se ugonobijo učinki obeh valov. Okrepčala se pa je ta undulaška teorija tudi še posebno po matematičnem dokazovanji, s katerim so učenjaki Cauchy, Green i drugi razlagli svetlobne prikazni in sicer ne le samo poznate, temveč ko so tudi še nepoznane prerokovali, ki so se obistinile po skušnjah.

Dalje sledi.

Telovaja.

Spisal Armin Gradišnik.

„Mens sana in corpore sano.“

Odkar se je telovaja uvedla v narodne šole kot učni predmet, pisalo in in zagovarjalo se je že mnogo o njej in sicer — kakor že običajno — „za“ in „proti“. Zlasti pa se temu pouku pripisuje obilo napak in razvad, kojih se je neki mladina ravno po nje m privadila. Otroci so, odkar telovadijo, dosti bolj razposajeni in divji, ne marajo več na besedo, pa se tudi ne vstrašijo kmalu ktere jim preteče nevarnosti, zbog česar se pogostoma prav nevarno oškodujejo, sebi in svojim roditeljem v kvar in tugo. Tako in enako se očita telovadbinemu pouku oziroma novodobni šoli, le-ta je pač vsega kriva! Sevéda je tako govorjenje le prazno; vsaj pa tudi izvira najbolj po ljudeh, ki o telovaji, k a k o r se poučeva v nar. šoli, niti pojma nimajo.

Naj bi le prišli v telovadnico ali pa na prostor pod milim nebom, kjer se raja in uri mladina — in uvideli bi, da šola otrok gotovo ne razvaja, ampak, da jih prav pazno in umno vadi, vporabljevati in vspešno izobraževati svoje telesne moči. Tu se godí vse v s p o r e d n o, s i s t e m a t i č n o; vse vaje verše se redno pod vedno strogo-ljubeznivim nadzorništvom učiteljevim! Če se pa kak otrok z v u n a j šolo poškoduje —, potlej pa tega vendar šola zakrivala ni, kar se ji le predostikrat očita, češ: ako bi se otrok ne bil v šoli učil raznih skokov, „ekserciranja“ itd., ne bi bil se poškodoval, — a zdajci mu nobena lestvica ni previsoka, da bi ne splezal nanjo, noben plot mu ni previsok, da bi ga ne preskočil. Mladina je bila od nekdanj živa, serborita — in žalostno bi bilo, ako bi temu ne bilo tako. Ko se v šoli še ni telovadilo, se je mladež ravno tako i z v e n šole vedla —, le morda neukretnejše Sicer pa naj roditelji skrbé za to, da otroci prišedši iz šole dobé primerno opravilo; potem ne bodo po n e p o t r e b n e m tergali oblačil ali se še celo poškodovali. Stariši vedó, kedaj mine šola, oni bodo torej, če jim je mar za blagor svoje dece, pazili, da le-ta dojde v p r a v e m č a s u domu,

zdaj pa ji bodo odmerili čas — za delo in za razveseljevanje, a oboje se ima veršiti vedno pod n a d z o r s t v o m. Sploh naj stariši navadijo svoje otroke na migljeje vbogati, kakor jim je storiti v šoli. Potem se bo marsikaj zboljšalo in tudi ujedanje zastran telesnih vaj bi nehalo. Gotovo je t e h t n i h razlogov zadosti, zakaj so se uvedle te vaje v národne šole; te zazloge pa malo razjasniti, naj bo naloga naslednjim versticam.

V telesu prebiva duša, telo je organ duše. Kakor duh, tako zahteva tudi truplo skerbne gojitve. Telesna odgoja zasluži vso pozornost; gojitelj, ki skerbi le za razvoj duševnih moči, svoje sverhe popolno nikdar doseči ne more, kajti ako ne pazi na primeren razvitek telesa, potem se tudi duša razcvitati ne more: le v z d r a v e m t e l e s u zamore bivati z d r a v a d u š a. — Ravno dandanes se v duševnem obziru od mladine prav dosti zahteva, da, včasi odveč — med tem ko se pa za t e l e s n o v z g o j o primeroma le malo stori. S 6. letom se prične pouk, zgodaj torej že zgubi otrok svojo prostost. Dosti ima posedati, dosti se je mlademu bitju že mučiti s prebavo podarjene mu duševne hrane. In ko doverši nar. šolo, — pa hajd' na gimnazijo, realko ali kak višji zavod za ženske gojenke! Iz otroka postane polagoma mladenič, devica. V tej dobi nahaja se človek v največjem svojem razvitku, a kako se more truplo r e d o m a razviti. če pa je duh tolikanj preobložen s tovari, da je l e s i l o m a prenaša? Mesto, da bi mladež vsopla čist okrepečevalen zrak, pa ji je bivati v prenapolnjenih sobah polnih smradljivih vspuhov! Ko pride iz šole, ne more se kaj dosti prehoditi ter brezskerbno se muditi pod milim nebom —, preobilo učenje ji tega ne dopušča; čepeti mora pri svojih knjigah ter beliti si glavo! Potem pa naj še terpi glad in drugo pomanjkanje! To vse pač ne more kaj dobro vpljivati na razvoj telesa. — V novejem času se je v razne učilnice uvela telovaja in sicer zató, da bi se truplo po njej izurilo in okrepilo, a s telesom vred se ojačil in razvedil tudi duh. Po srednjih šolah je že precej časa ta pouk vpeljan, vsaj je pa tudi tu ravno iz gori navedenih vzrokov *osobito* potreben. Žal le, da ta predmet še ni povsod obligaten. Z novo šolsko postavo uvedle pa so se telesne vaje tudi v nar. šole in sicer v prvi versti iz zdravstvenih obzirov. Mimo duševnih naj se u m n o gojí tudi telesne moči. Mi ljudje smo duša in telo, ako j e d e n t e h delov terpi, t u d i d r u g i z d r a v n i. V slabotnem telesu sicer z a m o r e bivati tudi k r e p e k duh, a tako protislovje narava le redkoma dopušča. Vsa samostojnost in ves značaj človekov se zamore gotovo boljše t z o b r a z i t i, če je njega truplo zdravo kakor pa, če je slabotno in bolešno. Ženske imenujemo nježni, s l a b o t n i spol, ker se pri njih telesne moči ne razvijajo tako mogočno ko pa pri možu. Za razvoj telesnih moči toraj mora biti vsakemu mar, zlasti pa d e r ž a v i, ki trebuje zdravih državljanov, ki so si v svesti tudi svoje telesne moči. Skušnja pa uči, da se po telovaji človek ojači in ohrabri, da ona pospešuje zdravje. Znano pa je tudi, da se mora zgodaj pričeti, ako se dospeti hoče do povoljnega cilja. Zato pa se je tudi telovaja uverstila med učne predmete nar. šole. „*Früh übe sich, was ein Meister werden will!*“ — In koliko veselja povzroči ta pouk deci! On ji osladi bivanje v šoli, telovaja otro-

ke privadi rednega delovanja, tu jim ni nič pretežko, privadijo se v strajnosti, kar ni male važnosti naslednjemu življenju. Po telovadbi se najlože v okom pride mehkužnosti, to pa zato, ker nikjer menda tekmovanje večje ni, nego pri tem uku. Tudi zaspanec, dremež se prebudi iz svoje apatije, tudi on sprevidi, da ima moč, da torej tudi kaj učitiniti zna. Li ni tako predramljevanje jake pomenljivosti?

Po telovaji se v mladih sercih vzbudi svest moči; iz svesti lastne svoje moči pa vzraste npravna krepost, izvira veselje do dela, vstrajanje. — Najizvedenejši gojitelji smatrejo telesne vaje za jedno najboljših sredstev, mladež navadati resnosti, odvaditi je mehkužnosti in pregrešne poželjivosti.

V telovadnici ne vlada samovolja, vse se ima vdati in pokloniti volji le jednega, le - ta ima ukazovati. Nobeden nima več pravice ko drugi, vsi so jednaki. Tu vlada brezpogojna pokorščina, Pri rednem telovadbinem pouku se deca najbolj privadi pokorščine, tu prav uvideva „Jednako pravico vsem!“ Ta velja paziti, kako hodi sprednik, kako sa ima vzdigavati roka, kako noga itd., dobro se mora slušati besede povoljnikove. A povelje se mora tudi hipoma in pravilno izvršiti! Ali po taki vaji malemu človečetu ne vskipi v njegovem opersji serčnost, pogum? Se mu li ne mora vzbuditi svest lastnega znanja, lastne moči? Li po takem vedenji otroci ne pridejo do sprevidenja, da je le sè združenimi močmi mogoče, kaj znamenitega doprinesti? Se - li na tak način malim ne utemeljuje ljubezen do skupnega dela, do složnosti? — Mladičiču se imajo že v šoli vcepiti višji uzori v njegovo opersje, že zgodaj se ima mladina navduševati za uzorna dejanja in podvzetja. In v to sverho pač ni kmalu kaj bolj sposobno, ko pouk v telovadbi. — Le poglejte male paglavce, kako samosvestno se premikajo, kako ponosnih korakov se zibljejo naprej! Mislite se jih za glavo višje, položite vsakemu puško na ramo, — in vojaško trumo imate pred seboj! Mali so sicer še ti možički, a vendar pogumni, neustrašljivi, polni vojaškega duha? — Da bi jih videli in slišali takrat, ko jih učitelj prvokrat popelje na prostor telovaji odmerjen, ko jim razklada tu primerno korist telesnih vaj: „Kedó izmed vas hoče postati velik in močan? Kedo med vami bi rad priskočil slabotnemu v pomoč ter ga varoval nezgode? Kedo izmed vas bi bil enkrat rad prav žilav mož, korenjak —, ko vaš oče? Kedo bi enkrat cesarja služil kot čil vojak?“ Kako se jim zdaj zažaré oči, s kakšnim navdušenjem zakličejo vsi: „Jaz, jaz!“ „Le pridno telovadite in vse to se bode zgodilo. A pravi telovadec ni le močan, je tudi odkritoserčen, laž in hinavščina sta mu neznana. Resnicoljubni bodite, imejte se radi med seboj ter pomozite jeden družemu! In tako boste postali ko vaši stariši, ko vaši pradedje: veliki in močni, pridni ljudje.“ V verste! Korakajte! Naprej! — Hej, kako se sučejo, kako veselo jim teko stopinje! Pa kaj bi se ne postavljali, vsaj so, ne, vsaj bodo enkrat vojaci s puško na rami in sabljico ob straneh! — Telovadba tedaj tuli pripravlja učence več ali manj na službo vojaško; strogi red in natančnost pri telovadbinem pouku moreta biti le v dobro in korist bodočemu branitelju očetnjave. —

Povsem je tedaj telovadbeni uk — redno in umno uravnan — prav važen in tudi potreben predmet v nar. šoli. Njega vzgojilna moč je jaka in te moči upljiva ne smemo v nemar puščati. Za deželo sicer telovaja ni tako potrebna ko za mesta; res se na kmetih otroci več pregibljejo in bolj urijo v uporabi svojih moči; a kakor smo prej videli, telovaja nima le teló uriti in okrepečavati, nje namera je tudi, vpljivati na vzgojo človeške notranjosti, zlasti pa na razvoj značaja: to pa je važna stvar, ki zasluži vso našo pozornost. Sicer pa je moč kmetova — ko on sam — neukretna, na kmetih manjka ljudem gibčnosti, pravega postopanja i. t. d. Tedaj more reden telov. pouk tudi v tem oziru le koristiti. Urejena, svestna moč, gibčnost, urnost, pripravnost so velike vrednosti za življenje. — Največja namera človeku je in mora biti, da si izobrazí enakomerno vse svoje moči — in v to gotovo telovaja tudi veliko pripomore.

Ljudstvo izrediti z lepim telesom in primerno močjo, ljudstvo, ki se ne bo ustrašilo nikakoršnega podvzetja, nobene muke; mladež si vzgojiti, ki živi in se vnema za svojo domovino, ki je pripravljena vsikdar posvetiti vse svoje moči v blagor in dobro očetnjavi: to je uzorni smoter telovaji sploh, telovadbinemu pouku pa posebej. — Potrudimo se tudi mi učitelji, da kolikor toliko pomoremo v približevanje temu uzoru: navdajmo se pravim duhom za prevažno to stvar — kajti duh je, ki oživlja.

Druga zbirka

Anton M. Slomšekovih izrekov o poduku in odgoji.

(Nabral Tone Brezovnik.)

Ko sem začel objavlјjati prvo zbirko Slomšekovih izrekov, izrazil sem željo, naj bi jih č. Popotnikovi čitatelji z ovim veseljem v svoj prid čitali, kot ga v istini zaslužíjo. Kakor mi pogosto popraševanje po njih in njih pogosta hvala iz ust učiteljev, duhovnov, kmetov i. dr. priča, me moja nada ni varala.

Dobrohoten sprejem teh izrekov mi pa daje ob enim tudi pogum, še to leto drugo zbirko izrekov našega slavnega Slomšeka objaviti.

Izreke prve zbirke sem nabral iz prvih treh delov Slomšekovih spisov, ktere je izdal g. M. Lendovšek in niti mislil nisem, da se mi bo treba zagovarjati zato, ker nisem dodal k vsakemu izreku tudi njegov vir. V nekem slov. listu*) izrekel je namreč neki dopisnik dvom, je li so ti izreki zares Slomšekovi, je li niso morda — apokrifni.

Da pa tak dvom nikakor ne bo mogel več nastati, pridal sem tem izrekom povsod tudi vir, kjer sem dotičen izrek dobil. Iz sedanjih izrekov pa bodo naši č. čitatelji tudi razvideli, da bi Slomšek menda ne bil tako hud

*) „Slovenec“ št. 25. I. 1880 Uredn.

nasprotnik novih šolskih postav, kakor si nekteri mislijo. Zlasti bi on menda nikdar ne podpisal tirjatve, da se ima osemletna šolska doba skerciti na šestletno; kajti že leta 1846 pravi v Drobtinica^h na str. 181: „Kedar so otroci prave starosti, dajti jih v šolo. — **Do štirnajstega leta otroci niso za delo, ampak za nauk.**“ (Primeri izrek 26.)

No, pa ko bi tudi Slomšek bil odločen nasprotnik naše sedanje šole, kar pa se nikakor ne dá dokazati, imamo vendar popolno pravico njegove izreke o odgoji in šoli v našem listu ponatisniti.

* * *

1.

Preljubi očetje in matere! Sreča ali nesreča prihodnjih dni v vaših rokah leži, in to so vaši otroci. Kakor jih boste izredili — take čase, slabe ali dobre bomo imeli mi — šibo kervava, ali zlato krono pa vi po svojih otrocih. Le samo štiri reči so vam potrebno: učite, svarite, strahujte jih, če bo treba, in pa molite vsak dan, pri vsaki sv. meši, naj Bog otrokom pravično pamet da. (Drobtinice l. 1846 str. 185.)

2.

Oj očetje in matere, ki pridne, zale otroke imate, veselite se jih, pa jih ne prehvalite. Kakor topel veter mlademu cvetju škoduje, tako tudi prevelika hvala vaše otroke popači. Pazno čujte, ako jih drugi hvalijo, prenglo jih ne zagovarjajte, kedar jih drugi grajajo ali tožijo. Slepa ljubezen vaše otroke vslepí, da prevzetni previsoko letijo, poslednjič pa nizko obsedijo. Le v sveti ponižnosti rastejo pridni otroci. (Drob. 1850 str. VIII.)

2.

Ne prehvali preveč drugim svojih otrok; taka hvala rada drugim zamerzi, otroke pa napihuje, (Drob. 1862 str. 220.)

4.

Ošabne in nečimerne otroke posebno bedaste matere rada spodredijo, ker jim lepotičja hvalijo, kako je „pipi“, ter jih našopirijo, da druge tovariše in tovarišice po strani in čez ramo zaničljivo gledajo, ki tako berhko oblečeni niso. (Drob. 1862 str. 219.)

5.

Bahači in prevzetneži bodo otroci, ako jim pregosto praviš, koliko gleštaš, ali da več od drugih veljaš in od sosedov v pričo otrok zaničljivo govoriš ter jim slabe priimke dajaš. Ako otrok sosedovim reče: je li ne veš, čegav sem? Le čakaj, ti bodo že naš oče pokazali; — si napuhneža izredil, kateri bo tudi tebi skoraj pokazal, da ne bo prida iz nja. (Drob. 1862 str. 220.)

6.

Stariši, ki svojim otrokom le za posvetno blago skerbijo, jim hišo sreče na pesek zidajo. Pa tudi otrokom gorjé, ki se le na premoženje zanašajo. Blago starišev zgine, kakor juterna megla; samo dober nauk, modra glava in pa zlahtno serce človeku ostane, tega mu nobena nesreča ne vzame. Za

take reči naj se otrokom skerbi, da bode svojim štaršem veselje in čast. (Drob. 1850 str. VIII.)

7.

Se otrok kuja, ne stovi mu po volji, ampak pusti ga, naj se izkuja in te poprosi. Kujanje večjidel brezovo olje ozdravi in tudi jezo prežene. (Drob. 1862 str. 218.)

8.

Veš zakaj ima breza belo, svetlo skorjo? Da oče in mati brezo od daleč lahko poznata in najdeta, kedar je otrokom brezovega olja potreba. (Drob. 1856 str. 222.)

9.

Šiba je zdrava in dober je strah, pa le za potrebo in kar je prav; preveč in premalo, preporedko in pregosto ni zdravo šibo rabiti. (Drob. 1856 str. 222.)

10.

Deco, ki šibe ne poznajo, palica čaka; a kar šiba zamudi, ne bo palica popravila, pa tudi ječa ne ozdravila razuzdanih otrok. (Drob. 1856 str. 222.)

11.

Vendar pa mladim gol strah ne koristi in sama šiba slabih navad ne potrebi.

Za otroško serce ima biti podučevanje setev, brana svaritev, šiba oralo, molitev pa pohleven dež. (Drob. 1856 str. 223.)

12.

Otroci odrastejo jezovi in togotni, ako jim dopustiš, da druge ljudi tepejo ali pa jih ti tepeš, da bi režečo deco utolažil. Še kamna udariti ne meš, na katerem se otrok spotekne in udari. (Drob. 1862 str. 218.)

Slovniška obravnava v ljudski šoli.

Spisuje V. J a r c.

Dalje.

68. Sledeče glagole povejte z osebnim zaimkom v prvi osebi za moški in ženski spol po vseh številih!

Ti godeš, braniš, poješ, jokaš, brišeš, odpuščaš, dražiš, kosiš, hvališ, brusiš, voziš, vabiš, tožiš, svariš, gradiš, meriš.

69. Prejšnjo nalogo izdelajte v dvojini in množini za ženski spol!

70. Sledeče glagole povejte a) v prvi osebi v ednini, b) v drugi osebi v dvojini za moški in ženski spol!

Midva hočeva, imava, smeva, bobnava, dihava, hrepeniva, terpiva, beživa, meživa.

Kako je Bogomir rekel od Franceta, kaj dela? Bogomir je rekel: France računi. Ali je Bogomir s Francetom govoril? Ne, on je le od Franceta nekaj dopovedoval, on je od njega govoril.

Kadar od koga (tretjega, ki ne govori z nami) kaj pripovedujemo, takrat stoji glagol v tretji osebi.

Tretja oseba je tista, od ktere se kaj pripoveduje. Glagol stoji sploh v tretji osebi, kadar se od kake osebe ali reči govori (ki se pa vendar ne govori proti nji ali ž njo).

Osební zaimék za tretjo osebo se glasi v edn.: m. on, ž. ona, sr. ono; v dvoj: m. onadva, ž. in sr. onedve; v mnž.: m. oni ž. in sr. one.

Glagol pa se v tretji osebi glasi z osebnim zaimkom v ednini: m. on piše, ž. ona piše, sr. ono piše; v dvoj: m. onadva pišeta, ž. in sr. onedve pišete; v množ. m. oni pišejo, ž. in sr. one pišejo.

71. Zapišite glagole v 67. in 70. nalogi v tretji osebi po vseh številih in za vse spole!

Glagolove končnice.

v raznih osebah in številih so:

Ednina.

1. oseba **m** n. pr. delam, pišem, učim
2. oseba **š** n. pr. delaš, pišeš, učiš.
3. oseba **a, e, i** n. pr. dela, piše, uči.

Dvojina.

1. oseba m. **va**, ž. in sr. **ve**, n. pr. delava, delave; piševa, piševe; učiva, učive.
2. oseba m. **ta** ž. in sr. **te** n. pr. delata, delate; pišeta pišete; učita, učite.
3. oseba m. **ta** ž. in sr. **te** n. pr. delata, delate; pišeta, pišete; učita, učite (kakor v drugi osebi)

Množina.

1. oseba **mo** (za vse spole) n. pr. delamo; pišemo; učimo.
2. oseba **te** (za vse spole) n. pr. delate; pišete; učite.
3. oseba **jo** (za vse spole) n. pr. delajo, pišejo, učijo.

Nekteri glagoli imajo pa v tretji osebi množnega šterila tudi lahko samo ó drugi pa samo é n. pr. nesejo, ali pa nesó; klečijo, ali pa klečé. Oblika samo na ó ali é imenuje se krajša oblika, ki se pri nekterih glagolih posebno rada mesto daljše rabi.

Rižica, ki se ima na ó in é staviti imenuje se ostrivec in naznaja, da je treba dotični zlog naglasiti.

72. Povejte in potem zapišiti sledeče glagole po vseh osebah in številih; v tretji osebi množnega števila pa pristavite tudi krajšo obliko tam, kjer se dá!

Plesti (pletém), peči (mesto pekti), rasti, mazati (mažem), obdolžiti, pokrivati, razdeliti.

Glagol tako po vseh osebah in številih (časih in naklonih) povedati ali zapisati, se pravi, glagol spregati,

Glagol pa lahko spregamo z osebnim zaimkom n. pr. orati: jaz orjem, ti orješ, on orje, ona orje, ono orje, midva orjeva, medve orjeve, vidva orjeta,

vešve orjete, onadva orjeta, onedve orjete; mi orjemo, vi orjete, ve orjete, oni orjejo, one orjejo ali orjó.

Ali pa tudi brez osebnih zaimkov, ki se v slovenskem lahko izpusté, n. pr. govoriti — govorim, govoriš, govori; govoriva, govorive, govorita, govorite, govorimo, govorite, govorijo ali govoré.

73. Naslednje glagole spregajate najprej v prvi osebi po vseh številih za moški in ženski spol!

Peti (pojem) žeti (žanjem) briti (brijem) greti (grejem) kihneti (kihnem) pokniti, švigniti, pahnati, režati (režim) molčati, smerčati, graditi.

74. Prejšnjo nalogo izdelajte za drugo in tretjo osebo!

75. V 20. berilo poiščite vse glagole in jih zapišite v nedoločnem naklonu!

76. Sledečo nalogo prepisite in pri vsakem glagolu povejte in zapišite v kateri osebi v katerem številu in spolu je! Mi grabimo, ona pobira, onedve žanjete, jaz belim, žagaš, one lomijo, vidva prebivata, zmanjšujem, ropotaš, on sreča, onadva bojujeta, ono hodi, onedve kobacate, oni sekajo, onadva ropata, podsipljem, kleplješ, kujemo, vi sujete, onedve snujete, ona laže, one molče, praznuješ gostujemo, on kraljuje, vedve strahujete, ono zdihuje.

Dalje sledi.

Slovstvo.

(Spisi Krištof Šmida s podobami.) Pod tem naslovom začel je izdajati g. J. Kraje, tiskar v Novem mestu, spise slavnega nemškega pripovedovalca K. Šmida. Ako pomislimo, kako potrebne so nam knjige za šolsko mladino in kako ravno Šmid kot naj boljši pisatelj za otroke sluje, moramo to početje g. Krajca z radostjo pozdraviti. Imamo že sicer mnogo Šmidovih pripovedi poslovenjenih, a v kakem jeziku so te večinoma! Pri marsikterih od njih si lahko čitatelj pri čitanju jezik polomi in sploh ves dober ekus in humor zgubi. In take spise moramo mladini v roke davati! Na taki slovenščini naj bi se otroče serce za slovenščino ogrevalo! — Prav hvaležni moramo toraj g. založniku biti, da ne namerava samo le še neposlovenjene Šmidove pripovedi, nego tudi že poslovenjene na novo v pravilni, blagodoneči slovenščini izdati! Nadjamo se, da ga bodo pri tem njegovem gotovo lepem in blagem početju podpirali ne le vsi slov. učitelji in odgojitelji, nego sploh vsi, kojem je mar za procvet našega slovstva v obče. V prvi versti moramo skerbeti, da dobi mladina tečne zdrave in k domoljubju jo spodbujóče hrane, kajti „čegavor mladina, istega je prihodnost.“ Do sedaj je prišel na svitlo I. zvezek in obsega životopis K. Šmida s podobo; potem povest „Ljudovit Hrastar spoznava Boga“ s 14 podobicami in „Golobček“, poslovenil P. H. Sattner. Prav lična knjižica velja 30 kr., posebno lepo v platno vezana 70 kr. in je za šolska darila pripravna. II. zvezek pride kmalo na svitlo. — Dobi se pri založniku J. Kraju v Novem mestu in po vseh večjih knjigarnah.

(„Maša za mrtve“) Ravnokar je prišla na svitlo v Blaznik - ovi tiskarni: „Missa pro defunctis,“ čveteroglasno ali za eden glas z orglami sestavil P. Angelik Hribar. — Dobiva se v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani po 30 kr., po pošti 2 kr. več. Imenovana maša je pisana v cerkvenem slogu.

Dopisi.

(Učiteljstvo Laškega okraja) zborovalo je dne 12. avg. t. l. v šolskem poslopju na Laškem pod predsedstvom g. okr. nadzornika Bl. Ambrožič-a. Razven enega so bili navzoči vsi učitelji in vse učiteljice, med temi tudi učiteljica ženskih ročnih del na Zidanem mostu in g. Kern, učitelj na zasebni šoli v Terbovljah. Sè serčnim pozdravom in trikratnimi „hoch“ klici na cesarja, čemur se navzoči pridruže, se prične zborovanje ob 1/2 10. uri. predpoludne Za svojega namestnika si izbere g. predsednik g. Valentiniča, skupščina pa voli za zapisnikarja gg: Zupanek-a jun. in Logar-ja.

Po opazkih pri letošnjem nadzorovanju je g. predsednik z vspehi na 5. šolah popolnoma zadovoljen, v drugih pa se je tudi mnogo na bolje obrnilo; sploh pa naznanja, da se šolstvo v tem okraju vidno boljša. Na dalje opozoruje učiteljstvo na važnost izkazov šolskih zamud in tirja strogo natančnost in vestnost v tej zadevi, kajti le na tak način je mogoče šolsko obiskovanje povspeševati. — Potem naznanja g. predsednik važneje uradne ukaze in naredbe izišle v teku preteklega leta, med kojimi omenjam le onega, da se bodo petletne doklade dovoljevale le onim učiteljem, koji v vsakem oziru zadostujejo svojemu poklicu. Glede novega „Tretjega berila“ naznanja g. predsednik, da mora vsak čas dotiskan biti in da se bode torej lahko že v prihodnjem šolskem letu vpeljal.*) Na dalje omenja in pokaže nekaj novih knjig, in zvezkov, ki šolstvo zad-vajo in jih v porabo priporoča; med njimi tudi Lapajnetove zvezke, s kojimi pa učiteljstvo ni zadovoljno zaradi slabega papirja in ker tako izidejo „Musilovi“ zvezki sè slovenskimi napisi.

Pervo vprašanje: „Načert učnih čertežev za eno-, dvo- in trirazrednice na podlagi novih slovenskih in nemških čitank“ razpravlja g. Kropelj. Govornik omenja, da se je v tem vprašanju posvetavale in tvarino sestavljalo več učiteljev ter da so uvideli, da se ta stvar ne more povoljnejše rešiti, nego ako se razdeli na polületne tečaje, kajti le tedaj bode učitelju mogoče predpisano tvarine temeljito obravnavati, med tem ko pa razdelitev na tedne ali celo na ure — kar, se ve, bi pouk učitelju jako polajševalo, in kterega mnenja je tudi g. predsednik — prosto gibanje učiteljevo jako omejuje ter mu tako rekoč roke veže, da ne more tvarine v predpisanem času in v predpisani meri preučiti, posebno, ako se ozira na neredni šolski vstop, na pomanjkanje učil v prvih tednih, na neredno šolsko obiskovanje, na nestalno vreme, na različno število pouku odločenih ur v posameznih tednih ali mesecih in na druge ovire. Sicer

*) Iz zanesljivega vira smo povzvedli, da „Tretje berilo“ pred 6. tedni ne pride na svitlo. Uredn.

se pa s polületno razdelitvijo ravno, tisto doseže, kot z razdelitvijo na ure ali tedne. Tako natančno razverstitev učne tvarine prepušča poročevalec posameznim učiteljem ali krajnim uč. konferencam. G. Valentinič omenja, da je dež. šolski svet sam kriv, ako učitelji ne razumevajo tega vprašanja po njegovem, ker ne naznani, kako želi on to reč vravnano imeti. Konec prih.

Iz novomeškega okraja. (Dalje) O naslednji točki: „Šolski vert, sadjereja in osobito cepljenje“ govori g. Franke. Tudi o tem se je mnogo razgovorjalo. G. Kutnar nasvetuje po naših krajih še nenavadno in nepoznato cepljenje orehov. Pri sklepu debate g. nadzornik prav toplo priporoča učiteljem, ker imajo že skoraj vsi šolske vrte, naj se marljivo poprimejo podučevanja v tej stroki kmetijstva. Da se sadjereja v našem okraji hitrejše zboljša, moral bode vsak učitelj, kateri bode hotel za poduk kako remuneracijo dobiti, vsako leto najmanj 50 cepljenih dreves iz drevesnice učencem in kmetom razdeliti, ter se tudi prepričati, ako so se res posadila.

Za tem sledijo opazke nadzornikove o nadzorovanih šolah. Omenja o uradnih spisih, o disciplini in v šolskem napredku. O vsem tem, kakor tudi o učiteljih, glede njih marljivosti se izreče jako pohvalno. Tudi g. deželni nadzornik, pravi, se je pri letošnjem nadzovanji nekterih šol popolnoma zadovoljno o napredku izrazil.

Pri posameznih predlogih se oglasi g. Koncilja, ter predlaga: 1.) Naj se gleda na to, da bodo učitelji veronauka določene ure vestno v šoli spolnovali, a zato naj se jim da primerna nagrada. 2. Polovica kazenskega denarja naj se porabi za učne pripomočke, kakor je to navada tudi v nekterih drugih deželah. Predlaga se tudi, naj se kazenski denar o šolskih zamudah takoj iztirja in naj se sploh o tej zadevi nekoliko ostreje postopa. Tudi najboljši učitelj ne bode brez zdatne pomoči dosegel mnogo dobrega vspeha. Razgovarjalo se je tudi o I. računici, o ktorej so vsi učitelji istega mnenja, da se v enem letu na enorazrednicah ne more skončati, ako hoče poduk biti temeljit. G. nadzornik pravi, da hoče o tem pozneje naznauiti. Na vprašanje, kedaj in koliko časa se ima na teden v sadjereji podučevati, se sklene, naj se vsaki ravna tako, kakor mu najbolj ugaja. Postavni drugim predmetom določeni čas se včasih tudi sme nekoliko za ta poduk porabiti. Koliko časa se ima na pomladansko vertno delo od družih predmetov obrniti, zaradi tega se bode poprašala deželna šolska oblast. O Razingar - Žumrovem abecedniku se zedinijo vsi učitelji tako, da se popred ne bode začelo po njem podučevati, dokler ne bode izšlo tudi I. berilo. Konečno se g. nadzornik zahvali g. c. kr. vladnemu komisarju za dolgo navzočnost pri zborovanji, gospodom učiteljem pa za njih trud pri podučevanji, ter jih spodbuja k vztrajnosti v njih važnem in težavnem poslu. Ko se odpoje cesarska pesem, poprime še g. Burnik besedo, ter se zahvali g. nadzorniku v imenu vseh učiteljev za izgledno voditev zborovanja, ter izrazi željo, naj bi ga zamogli še dolgo voditelja novomeških učiteljev imenovati. Vsi navzoči so ž njim iste želje, kar priznajo s trikratnimi navdušenimi živioklici. G. nadzornik obljubuje, da hoče tudi v bodoče posvetiti svoje moči za razvitek in napredek narodnega šolstva ter hoče vedno ostati

zvest prijatelj učiteljev. Pri obedu, pri katerem sta nas tudi g. nadzornik in vladni komisar sè svojo navzočnostjo počastila, se je napivalo okrajnemu in deželnemu šolskemu nadzorniku, okr. glavarju, deželnemu predsedniku i. t. d.

Najbolj šaljiva je bila napitnica g. Kmeta na zdravje kerčmarjevo. Pevci pa so nas kratkočasili z vbranim petjem, za kar so želi tudi dostojne zahvale. O mraku pa smo se se poslovljali z najtoplejšo željo, da se snidemo prej ko ob letu pri društvenem zborovanji. Da bi to pač ne ostalo „pium desiderium“, nam pomoz! Bog!

Mrazovič.

Novice in druge stvari.

(**Petdesetletnico cesarjevega rojstvenega**) dne obhajala je šolska mladež z odraslim vred, kakor se nam poroča, povsod jako slovesno. Po cerkveni slovesnosti so po nekterih krajih napravili izlete ali veselice učencem, ter se je v pričo krajnih šolskih svetov, starišev in drugih prijateljev mladeži in šole deklamovalo ter navdušeno pelo: Bog ohrani, Bog obvaruj nam cesarja, Avstrijo! V spomin so dobili učenci novo Tomšič-evo knjižico: „Avgusta meseca 18. dan.“ Tudi po dve sosedne šoli so skupno obhajali preuzvišeno svečanost. Nekatere občine so podarile zdatne zneske v podporo vbogim učencem. Naj nam kdo še oporoče, da ljudstvo ne mara za šolo! Pri takih svečanostih se vcepi in goji z vspehom prava iskrena ljubezen do preuzvišene vladarske rodovine. Tako mora biti!

(**Štajarska. deželna konferenca**) se bode začela 12. sept. t. l. v Gradci ter trajala 13. in 14. sept.

(**Štajarsko deželno učiteljsko društvo,**) (*Lehrerbund*) zborovalo bode dne 14. in 15. sept. t. l. v Gradci. Kdor se hoče tega zborovanja udeležiti, naj se oglasi v pravem času pri svojem društvenem predsedniku, kateri mu bo potem listnico zaradi znižanja vožnine preskerbel.

(**Stanko Vrazova svečanost.**) Dne 8. sept. t. l. se bo vzdala v domačo hišo slavnega hervatskega pesnika, pisatelja in nabiratelja narodnih pesni in napev (slov. in hervatskih) Stanko V r a z a (rodod Štajarca) spominska ploča. V to sverho napravila se bo v njegovi rojstni vasi C e r o v c u (župnija Svetinje pri Ormužu) velika svečanost. Nje prirediteljica je „M a t i c a h e r v a t s k a“, koja izdavlja zbrane St. Vrazove spise. — Rodil se je St. Vraz 30. jun. 1810, vmerl v Zagrebu 24. maja 1851. — Želeti bi bilo, da se Slovenci te svečanosti v obilnem številu udeležo! Kdor želi natančneje o njej zvediti, naj se oberne na g. Dr. Iv. Geršak-a v Ormužu.

(**Zrelostne skušnje**) na c. kr. žensk. učiteljišču v Ljubljani so bile ustmene 30. junija, 1., 2. in 3. julija. Skušnje je delalo 28 pripravnic in 2 vnanje. Dostalo jih je 23, (1 z odliko), 7 jih bode ponavljalo skušnjō iz posameznih nauk v dveh mesecih. — Na c. kr. m. učiteljišču so bile ustmene skušnje 15., 16., in 17. julija. Skušnji se je podverglo 15 pripravnikov IV. leta in 1 vnanji. Med temi jih je 12 dostalo, drugi jo ponovijo čez dva meseca.

(**Najvišja gora na svetu**) je najdeni „Herkules“ na otoku Nova - Guinea. Herkules meri namreč 32.786' med tem ko dosejanja najvišja gora Mount Everest ali Gaurisankar v Himalaju meri le 27.200'.

Ormuško učiteljsko društvo bode 1. septembra v Ormužu zborovalo po sledečem dnevnem redu: 1. Zapisnik zadnje seje. 2. Uporabno računjenje v ljudski šoli. (Razpravlja e. kr. okrajni nadzornik gosp. Raner.) 3. Upljiv šole na zdravje nčencev. (Govor gosp. Dr. Geršak.)

K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Listnica.

Vsim č. g. dopisnikom se serčno zahvalujemo za poslana dopise in spise ter prosimo potrpljenja; morali smo jih odložiti za zdaj, ker nam je prostora zmanjkalo.

Popravek: V sestavku „Pot v Solčavo“ se je vrnila pomota pri opisu nagrobnega kamna Valentina Orožna. G. pisatelj sestavka je citiral besede, ki so v ta kamen vsekane, napačno. Besede se glasé:

„Kje je pevec zdaj vesel
Ki nam je prepeval
Hitro, hitro mine čas
Ah ne bo ga več pri nas.“

Etbin Dernjač.

Dostavek. Strinjam se s popravkom in dostavljam le, da mi je pri popisovanju bila pred očmi zadnja kitica Orožnove pesmi: „Vse mine“ in da sem se tedaj zmotil v besedah.

Ivan Gabršek.

Razpis učiteljskih služeb.

Provizor. učiteljska služba na P o n k v i, na južni železnici, IV. pl. razred in stanovanje; služba učiteljice ženskih ročnih del za šoli Braslovče in Polzela z letno plačo 220 gold.

Prošnje se imajo poslati v 4 tednih krajnemu šolskemu svetu Ponikva oziroma Braslovče.

Celje, dne 28. julija 1880.

C. kr. namestnijski svetovalec:

Haas l. r.

Učiteljska služba

na enorazrednici pri sv. Antonu v Leskovci z dohodki III. plač. razreda in s prost. stanovanjem se razpisuje v stalno ali začasno vmeščenje.

Prošnje s potrebnimi prilogami naj se po predpisani poti vložijo v 4 tednih pri krajnem šolskem svetu pri sv. Antonu v Leskovci (pošta Sevnica).

Okrajni š. svet v Sevnici, dne 20. avgusta 1880.

Predsednik:

Josek l. r.